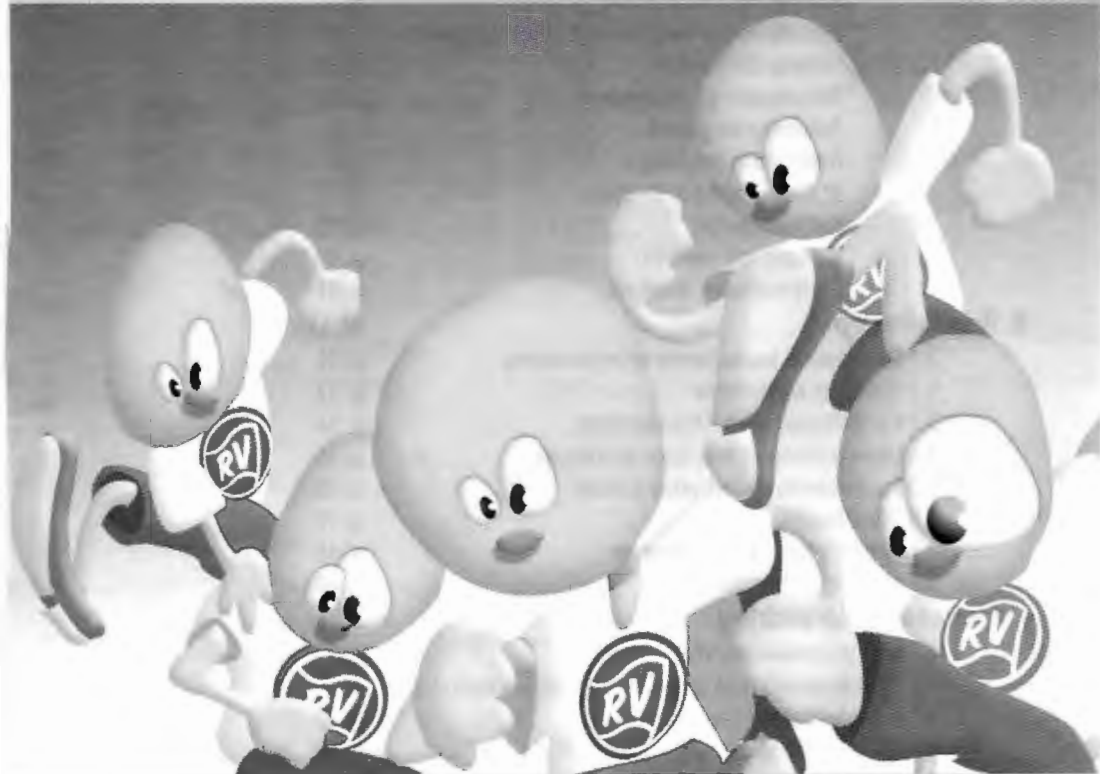

PRINSIPPROGRAM

FOR RØD VALGALLIANSE

Vedtatt på landsmøtet 2001

RØD VALGALLIANSE

www.pdf-arkivet.no (2020)

Innholdsfortegnelse

1. En annen verden er mulig	s. 3
2. Sosialisme	s. 4
2.1 Flertallet må ta makta	s. 4
2.2 Hva har vi lært av fortida?	s. 5
Folk må ta makta og beholde den	s. 6
Planøkonomi er ikke nok	s. 7
Sosialismen er begynnelsen på et nytt samfunn	s. 7
2.3 En sosialisme for framtida	s. 8
Teknologien gir muligheter	s. 8
Rettferdighet globalt	s.9
Bærekraftig produksjon	s.9
Et menneskelig arbeidsliv	s. 10
Kvinnefrigjøring	s. 10
Kulturen må være fri	s. 10
Et demokratisk samfunn	s. 11
3. Kapitalismen	s. 11
3.1 Den globale kapitalismen er imperialism	s. 11
3.2 Staten er kapitalistisk	s. 13
3.3 Kapitalismen er et klassesamfunn	s. 14
3.4 Undertrykking er ikke bare økonomisk	s. 15
3.5 Kapitalismen undertrykker kvinner	s. 16
3.6 Globalisering	s. 17
3.7 Kapitalismen - en miljøtrussel	s. 19
3.8 Makt og motmakt i Norge	s. 20
4. Krefte for forandring	s. 21
4.1 Vårt teoretiske grunnlag	s. 21
4.2 Produksjonsforhold og arbeidsforhold har endret seg	s. 22
4.3 Arbeiderklassen har endret seg	s. 23
4.4 Tro på egne krefter	s. 23
4.5 En flerstemmig revolusjon	s. 24
4.6 Kampen om hegemoniet	s. 25
4.7 Revolusjonær organisering	s. 26
4.8 Rød valgallianse - et parti for forandring	s. 26
Dagskamp og sosialisme	s. 26
Parlamentarisk og utenomparlamentarisk kamp	s. 27
Partimodell	s. 27

1. En annen verden er mulig

Aldri før har menneskeheten rådd over så store ressurser som i dag. Teknologien og kunnskapsnivået i verden gjør oss i stand til å kommunisere, samhandle og produsere med hele verden og til og med ha verdensrommet som arena. Samtidig sliter vi med problemer som sult, krig og uforutsigbar rasering av naturen. Makt og ressurser er grunnleggende urettferdig fordelt. Noen få eiere av aksjer og selskaper kontrollerer mesteparten av jordas ressurser. Menn tjener bedre og har større frihet enn kvinner i hele verden. Vest-Europa, Nord-Amerika og Japan dominerer verden politisk, militært og økonomisk, mens andre deler av verden er preget av fattigdom og avmakt.

Hver dag blir vi fortalt at det er umulig å gjøre noe med urettferdigheten. Dagens kapitalistiske samfunn blir presentert som noe evig og naturlig. Det at folk er ulike brukes for å rettferdiggjøre systematisk ulikhet. Det sies at det ikke finnes alternativer til utviklingen, og når utviklingen er negativ blir det fremstilt som noe utenfor menneskelig kontroll. Men mennesket kan forandre samfunnet, det finnes ingen evigvarende samfunnsformer. Gang på gang har vilkårene endret seg, slik at folk har kunnet forandre samfunnet mot noe bedre. Gang på gang har selv de mest stabile sivilisasjonene eller de sterkeste maktapparatene rast sammen. Heller ikke kapitalismen vil vare evig.

Flertallet av verdens befolkning har egeninteresse av å forandre det økonomiske systemet og frata mindretallet retten til å eie og kontrollere størstedelen av ressursene. De aller fleste lever av å selge sin egen arbeidskraft og har ikke kontroll over resultatet av sitt arbeid. Mindretallet eier store aksjeposter, flyr i privatjet og bestemmer tilgangen til naturressurser verden over. Disse to gruppene representerer hvert sitt ytterpunkt i et klassesamfunn, og akkurat som slavene hadde interesse av å ødelegge slave-samfunnet, livegne bønder av å frigjøre seg fra den føydale undertrykkelsen, så har arbeiderne, fattigbøndene og andre undertrykte interesse av at kapitalismen byttes ut med noe bedre.

RV arbeider for en slik forandring av Norge og verden, en radikal forandring til en nasjonal og internasjonal demokratisk sosialisme. Et slikt samfunn må ikke forvandles til et nytt undertrykkingsamfunn som vi har sett det bli i Sovjet og Kina. Vi vil være med å skape et samfunn der flertallet reelt styrer - et samfunn som er basert på menneskerettigheter og kollektiv organisering. Et samfunn hvor fellesskapet eier maskinene, jorda og andre produksjonsmidler, hvor det ikke finnes privat eiendomsrett til kunnskap eller kapital. Hvor kulturen er fri, velferden gratis, men alle til gjengjeld må bidra med det nødvendige arbeidet. Denne sosialismen vil imidlertid bare være begynnelsen, og den vil ha svakheter og trekk nedarvet fra kapitalismen. Det er vår oppfatning at det kontinuerlig må føres kamp for at samfunnet skal videreutvikles mot stadig større frihet og demokrati.

MÅL

Rød Valgallianse kjemper for et samfunnssystem som er basert på økologisk forsvarlig forvaltning av naturressursene, som ivaretar det biologiske mangfoldet og sikrer livsgrunnlaget for framtidens generasjoner. Rød Valgallianse kjemper for en verden av samfunn uten nød, undertrykking og utbytting. RVs mål er et samfunn uten klasser, uten kvinneundertrykking og rasisme.

RV kjemper for et samfunn der kløften mellom styrende og styrte er erstattet av alles direkte innflytelse på egne liv og på utviklingen av samfunnet. Det er et samfunn hvor alle er verdifulle medmennesker. Rød Valgallianses mål er en samfunnsform hvor menneskers grunnleggende behov styrer produksjonen, og hvor alle kan leve et allsidig liv med rike muligheter til å utvikle seg. Arbeidet skal gi mulighet for skaperglede og være kilde til utvikling av enkeltmennesker og fellesskapet.

Den samfunnsformen som er skissert her er bl.a. inspirert av den visjonen Karl Marx kalte kommunismen, men den har ikke noe felles med de byråkratiske klassesamfunnene som har gått under denne betegnelsen. Denne samfunnsformen forutsetter en høyt utviklet vitenskap og teknologi, en base av fornybare energiressurser og en langvarig sosialistisk periode med klasse-, kvinne- og miljøkamp.

Det sosialistiske samfunnet er et overgangssamfunn som lenge vil være preget av den samfunnsformen som det har oppstått på grunnlag av - kapitalismen. Bare gjennom demokrati, klassekamp, kvinnekamp og miljøkamp kan sosialismen utvikles i en retning som gjør det mulig å realisere målene over. Vi vil i dette programmet prøve å vise hvorfor vi mener valget står mellom sosialisme eller fortsatt økende globalt barbari.

2. SOSIALISME

2.1. FLERTALLET MÅ TA MAKTA

Det grunnleggende i sosialismen er arbeiderklassens kontroll med produksjonsmidlene, en kontroll RV mener må brukes til å skape et mangfold av samfunn der produksjonen blir styrt ut fra menneskenes grunnleggende behov og innenfor en virkelig bærekraftig forvaltning av naturressursene. En verden der alle kan leve et allsidig liv med like muligheter til å utvikle seg. Målet er at et sosialistisk samfunn skal utvikle seg til et klasseløst samfunn hvor menneskelig virksomhet, arbeid, fritid, lek og kjærlighet styres utfra frihet, likeverd og glede.

Sosialismen er ingen utopi. Med dagens kunnskaps- og produksjonsnivå er det fullt mulig å avskaffe all nød og fattigdom på jordkloden, og drastisk redusere antallet dødsfall som følge av kurerbare sykdommer. Det er mulig med en skarp reduksjon i arbeidstida, slik at mye mer tid og arbeidskraft kan frigjøres til lek, omsorg eller kreativ utfoldelse etter ønske. Dette innebærer at samfunnet overtar ansvaret for det meste av det som i dag er privat omsorg, slik at alt arbeid likestilles og lønnes, og slik at det dobbeltarbeidet som særlig kvinnene i dag knuges under, forsvinner.

Problemet er at denne typen samfunnsendringer er i motstrid med det rådende økonomiske systemet, som er basert på at mest mulig skal omgjøres til varer på et marked. Markedskreftene registrerer behovene til de som har kjøpekraft, og tar ikke hensyn til våre grunnleggende behov. Dermed blir produksjonen rettet inn på å tilfredsstillere ønskene til alle dem som har penger å betale med, mens verdens fattige og utstøtte blir umyndiggjort og nektet å få tilfredsstillt sine primærbehov.

Det sentrale i sosialismen er derimot at arbeiderklassen og flertallet av folket tar kontroll over samfunnsutviklingen ved å organisere egne demokratiske maktorganer og ta over mest mulig av den økonomiske styringen. Sosialisme betyr å ta makta fra den overklassen av direktører, byråkrater og finansfyrster som i dag styrer verden. Den økonomiske politikken må vedtas åpent og av folkevalgte organer, fremfor i de lukkede styrerom. Samfunnet skal ikke lenger styres ut fra profitten til de få, men ut fra behovene til de mange. Sosialisme betyr at flertallet skal ta over styringen i sitt lokalsamfunn og på verdensplan.

For å innføre sosialismen er det nødvendig å avskaffe kapitalismen. RV vil alltid kjempe for flest mulig forbedringer eller reformer innen rammene av det bestående. Men skal det bli mulig å skape et helt nytt samfunn på et annet grunnlag enn i dag er det nødvendig med en revolusjon. En revolusjon er en sosial og politisk omveltning der folk flest tar makta og rikdommen fra den politiske og økonomiske eliten av direktører, spekulanter og kapitaleiere som i dag har det avgjørende ordet. Det er en massebevegelse for rettferdighet og mot undertrykking, en demokratisk handling i en kaotisk situasjon. En revolusjon skal basere seg på folks aktive deltagelse, og står i motstrid til et statskupp gjennomført av en liten gruppe. Gjennom historia har det vært mange revolusjoner. Disse har hatt i seg kimen til nye samfunns-systemer, og har ført til et frislipp av folkelige krefter og kreativitet. Sånn har folks sjøllit og sjølrespekt økt, og dermed mulighetene til videre framgang. Dette gjelder både den franske revolusjonen i 1789 som avskaffet det gamle standssamfunnet, og den sosialistiske russiske revolusjonen i 1917 som gjorde slutt på det forhatte og undertrykkende tsarveldet. I nyere tid gjelder det den sosialistiske revolusjonen i Kina og revolusjoner i andre 3. verden land etter 1945, som kastet ut de vestlige kolonimaktene og stilte spørsmål om en ny økonomisk verdensorden.

2.2. HVA HAR VI LÆRT AV FORTIDA?

Stilt overfor oppgaven å skape en sosial og folkestyrt verden har menneskeheten rike erfaringer å bygge på, både fra stater som har hatt som mål å bygge sosialistiske samfunn og fra aktiv deltagelse i det økonomiske og politiske livet i utviklede kapitalistiske land. I kapitalismens kjølvann har det funnet sted atskillige revolusjoner og folkelige opprør, som alle har vært inspirert av ulike former for sosialistiske ideer. Revolusjonene i Russland 1917, Kina 1949 og i mange andre land var nødvendige og rettferdige. De førte til progressive reformer og modernisering, og de la et press på makthaverne også i de vestlige landene av frykt for at revolusjonsbølgen skulle slå inn over dem.

Men RV setter ikke likhetstegn mellom de regimene de utviklet seg til og den sosialismen RV slåss for. Alle de samfunnene som har kalt seg sosialistiske, utviklet seg etter hvert til samfunn som undertrykte arbeiderklassen og vanlige folk. Den nye overklassen ble dannet gjennom en sammensmeltning av statsbyråkratiet og toppene i det som hadde vært revolusjonære sosialistiske/kommunistiske partier. For RV er det avgjørende å studere disse forsøkene for å lære av positive så vel som negative erfaringer. På tross av feil og mangler inneholder de vesentlige lærdommer. De viser oss hvilke fantastiske muligheter som er tilstede når folk kaster av seg eierklassen og undertrykkingsapparatet.

Revolusjonene førte ut i byråkratisk statskapitalisme og diktatur av flere grunner. Delvis var de materielle forutsetningene dårlige, både i Russland, Kina og flere andre land. De var jordbruks-samfunn med lite industri, ingen demokratisk og rettslig tradisjon, og med lavt utdanningsnivå. De ble møtt med krig og sabotasje fra omverdenen, men samtidig spilte også ideologien til de sosialistiske partiene og lederen inn. Innad vokste det fram ideer om det monolittiske partiet for "hele folkets stat", hvor det ikke fantes rom for motsetninger og opposisjon. For sosialismens fremtid i vårt århundre er det nødvendig å trekke slutninger fra 1900-tallets erfaringer.

FOLK MÅ TA MAKTA OG BEHOLDE DEN

Folk har gjentatte ganger gjort opprør og revolusjon og prøvd å erstatte kapitalismen med alternative samfunnsformer. Samtidig har historia lært oss at en revolusjon i seg selv ikke er nok til å skape et sosialistisk samfunn. Materielle så vel som ideologiske forutsetninger må ligge til rette for at et reelt folkestyre skal kunne gjennomføres. Den viktigste erfaringen er at det er mulig å skape sosialisme. Det er nødvendig at det i et opprør mot det bestående ikke bare jobbes for å bryte ned, men også for å bygge opp en ny statsform. En revolusjonær maktovertaking betinger en subjektiv kraft som består av eller støttes av folkeflertallet, en kraft som kan bære frem det samfunnet som skal erstatte kapitalismen. Det må bygges folkelige maktorganer som er i stand til å bære denne ideen og å sikre arbeidsfolk makta etter maktovertakelsen. Hvis det ikke finnes en slik kraft vil et opprør mot det bestående kunne ende som i Øst-Europa etter 1989, med en ny kapitalisme innført utenfra og med befolkningen satt på sidelinjen. Eller det kan ende i diktatur som i mange land i den 3. verden, hvor en liten kjerne av de tidligere revolusjonære forvalter revolusjonen over hodene på folket. Det er arbeiderklassen og det arbeidende folket som skal styre samfunnet og ikke et parti/en organisasjon på vegne av den.

I den grad en revolusjon lykkes og også utfordrer kapitalismen, har all erfaring fra det forrige århundret vist at den vil bli motarbeidet med alle midler - også de mest voldelige og terroristiske fra imperialismen. Fra den russiske, via den kinesiske og over i den kubanske eller nicaraguanske revolusjonen, finner vi at den kapitalistiske verden og de gamle makthaverne har tydd til vold for å knuse et folkeflertall som har gjort et rettfærdig opprør. Dette har også skjedd i land med etablerte parlamentariske organer som i Chile da en marxistisk president ble valgt og ble kuppet av de militære støttet av borgerskapet og USA-imperialismen. Dagens og framtidens opprørsbevegelser må derfor forberede seg på å forsvare en seier mot vold, sjøl om dette alltid må kombineres med politisk kamp og bygging av allianser nasjonalt og internasjonalt.

Staten er nødvendig for å utvikle det sosialistiske samfunnet og for å undertrykke det gamle borgerskapet. Arbeiderklassen og dens allierte må styre staten gjennom de nye sosialistiske organisasjonene og institusjonene. En klassestat for arbeiderklassen - flertallet - kan bare finnes hvis folk flest har frihet til å føre politisk kamp på alle samfunnets områder. Dette innebærer også frihet for ytringer og organisasjoner som den sosialistiske regjeringa måtte oppfatte som "skadelige" eller "kontrarevolusjonære". Dette er nødvendig for å hindre at det utvikles en ny herskende klasse over arbeiderklassen og det arbeidende folket.

Ethvert opprørsparti kan bli forvandlet til et nytt undertrykkende apparat, det gjelder også organisasjoner og bevegelser som har ledet en revolusjon. Derfor må de positive sidene ved dagens borgerlige demokrati videreføres og utvikles ytterligere under sosialismen. RV er mot ettpartisystemer og for at folk sjøl skal kunne delta i beslutningsprosessen, både gjennom valgte representanter og direkte.

PLANØKONOMI ER IKKE NOK

Planøkonomi i seg selv skaper ikke et godt samfunn for folk. Spørsmålene "Plan for hvem?" og "Plan for hva?" er klassespørsmål som avgjøres av kampen om politisk kontroll, både lokalt og på statsnivå. Det er likevel grunn til å hevde at dagens og framtidens høye produksjonsnivå og teknologi gir svært bedre muligheter for planlegging og styring av produksjonen og økonomien.

Samtidig som det er helt vesentlig å kunne kontrollere visse nøkkelelementer i økonomien for å kunne definere hovedretningen i samfunnsutviklingen, er det neppe mulig eller ønskelig å detaljstyre alle deler av økonomien. Ingen kan lage en plan for alt, og det er nødvendig i størst mulig grad å sikre enkle og rasjonelle styrings- og valgformer når det kommer til distribusjon og produksjon av en del type varer og tjenester. RV ønsker å innskrenke markedskreftenes spillerom, og går inn for at de overflødiggjøres ved at det etableres mekanismer som er overlegent markedet i å fordele innsats og resultater. I en lang periode vil markeder bli brukt til å fastsette den sosiale nytten til produkter og tjenester. På den andre siden ser en allerede under kapitalismen at det er "plan" ikke marked innenfor hver bedrift. Samarbeid mellom bedrifter i ulike former, fra formelle samvirkeordninger til uformelle nettverk vokser fram - og står i kontrast til den rådende "alles kamp mot alle". Disse samarbeidstendensene må oppmuntres - de er et viktig utgangspunkt for den typen nettverksøkonomi som den sosialistiske økonomien må være.

SOSIALISMEN ER BEGYNNELSEN PÅ ET NYTT SAMFUNN

Sosialismen er et samfunn i konstant utvikling og ikke noen nedestasjon. Det er en samfunnsmodell som gjør mulig en prosess der arbeiderklassen gjør seg selv i stand til å styre, en prosess der skillet mellom styrende og styrte blir opphevet. Under sosialismen må det arbeides for å redusere og etter hvert oppheve alle undertrykkende skiller mellom kvinner og menn, svarte og hvite, heterofile og homofile, by og land, hånd og ånd. For all slik menneskelig frigjøring er den sosialistiske revolusjonen et nødvendig vilkår, men ikke tilstrekkelig i seg sjølv.

En sosialistisk revolusjon gir ikke automatisk full kvinnefrigjøring. Men en stadig utvikling av sosialismen gjør full kvinnefrigjøring mulig. En sosialistisk revolusjon gir heller ikke uten videre økologisk bærekraft. Hvis ikke det sosialistiske samfunnet evner å utnytte mulighetene for å legge om til økologisk forsvarlig produksjon, kan også det utrette miljøødeleggelser i stil med det de "sosialistiske" byråkratstatene preserterte.

Kampen mot undertrykking og for frigjøring må fortsette også under sosialismen. Ved å kaste av seg eierklassens undertrykkingsapparat og ta eiendommen i egne hender, gjør arbeidsfolk det mulig å skape et kollektivt samfunn av frie individer som samarbeider til felles beste og av egen vilje. Men det er også mulig at arbeiderklassen vil tape i klassekampen, og at den på ny vil bli undertrykt av de gamle eller av nye herskere. Det vil kunne oppstå nye og uforutsette motsetninger, som vi ennå ikke vet følgene av. Derfor er en viktig lærdom fra 1900-tallet at bare arbeiderklassens og folkets egen, fortsatte kamp for frigjøring og demokrati på alle områder kan sikre at det sosialistiske samfunnet utvikler seg videre mot et klasseløst samfunn.

På denne måten kan en sosialistisk revolusjon bli noe mer enn bare en omveltning innen økonomien. Det må også bli en omveltning av de måtene menneskene lever sammen på, og dermed bane vei for en helt ny organisering av hverdagslivet.

2.3. EN SOSIALISME FOR FRAMTIDA

En sentral forutsetning for at et samfunn skal kunne kalle seg sosialistisk er at det utvikles et reelt folkestyre, hvor arbeidsfolk også har kontroll med økonomien. Det at folk selv skal styre samfunnsutviklinga gjør at et sosialistisk parti ikke kan operere med en ferdig løsning for hvordan det fornuftstyrte fremtids-samfunnet skal se ut. Likevel er det viktig å si noe konkret om samfunnsorganiseringen i fremtiden. Både for å vise mulighetene innen dagens teknologi, og for å vise forskjellen på vår sosialismevisjon og de samfunnene som har kalt seg sosialistiske.

TEKNOLOGIEN GIR MULIGHETER

Norge er et land hvor mange av de viktigste betingelsene er til stede for å innføre et sosialistisk styresett. Det høye økonomiske utviklingsnivået gjør det mulig å dekke folks viktigste behov og likevel øke tida til politiske, sosiale og kulturelle aktiviteter. Datateknologien gjør det mulig å kommunisere raskt og effektivt i hele landet, og den gjør det mulig med desentralisert produksjon av varer. Et svært høyt utdanningsnivå skulle gi folk de beste muligheter for å bruke teknologien rasjonelt og fremtidsretta. Folk i Norge er også fullt ut i stand til å styre seg selv, det ser man hver dag i frivillige organisasjoner, i små bedrifter og i politikk og fagforeningsliv. Etter revolusjonen er det viktig å sikre at de demokratiske institusjonene vi kjenner (partier, valg, kommunestyrever) fortsetter å fungere, men samtidig må demokratiet under sosialismen stadig utvides og utvikles. Det må også finnes både partier og valg, men samtidig er det ingenting i veien for at enkelte embedsverv eller lederfunksjoner kan gå på rundgang eller deles ut ved loddtrekning. Å bidra til styringen av samfunnet er ikke bare en rett, men bør også være en plikt.

RETTFERDIGHET GLOBALT!

Et sosialistisk Norge som ei ensom øy i et kapitalistisk verdenssamfunn vil få vansker med å overleve over lang tid. Det er derfor av største betydning at opprøret mot kapitalisme og imperialismen over hele verden støttes og at sosialismen etter hvert bygges i stadig flere land. Et sosialistisk opprør i Norge vil komme når dagens samfunnsforhold bryter sammen og folkeflertallet krever at kapitalismen skal erstatte med sosialisme. Det er ikke opp til et eller flere sosialistiske partier å bestemme om eller når dette skal skje. Den norske arbeiderklassen må støtte forsøk på revolusjon og sosialismebygging som gjøres i andre land ut fra deres lokale forutsetninger. På samme vis vil Norge etter en omveltning måtte søke støtte hos undertrykte i andre land samtidig som vi bygger allianser med vennligsinnede stater.

Teknologien som gjør det mulig å flytte arbeidsplasser og rasere lokalsamfunn brukes til å innføre et internasjonalt solidarisk produksjonssamarbeid.

Gjennom å kartlegge og utvinne verdens ressurser i fellesskap kan man produsere bærekraftig og fordele produktene over hele verden. En internasjonal sosialisme må basere seg på at alle kulturer og nasjoner får utvikle seg. En internasjonal sosialisme må basere seg på kulturelt mangfold, at alle kulturer og nasjoner får utvikle seg basert på likeverd og gjensidig respekt, og ikke som i dag, at imperialistiske stormakter og vestlig kultur får dominere over verdens folk.

Gjennom en slik utvikling vil de positive trekkene ved internasjonaliseringen bli utviklet videre. Folk vil få kunnskap om alt fra kultur, folkeliv og demokratitradisjoner fra hele verden. En slik utvikling vil være umulig under et kapitalistisk verdenssystem, der alt er basert på profittmaksimering for den enkelte kapitaleier. Ei sosialistisk verdensutvikling må innebære en global omfordeling som gjør det mulig med økonomisk utvikling i den 3. verden. Fattigfolks kamp for bedre levestandard kan bare vinne frem gjennom å avskaffe sløsing og unødvendig luksus i de rike landene.

BÆREKRAFTIG PRODUKSJON

Et viktig element i et sosialistisk samfunn må være at økologi og miljø får en helt annen rolle enn i dag. Økonomisk planlegging må innordnes økologiske grenser etter føre-var-prinsippet. Vår kunnskap om best mulig bruk av naturressursene legges i bunn som premisse for all produksjon. For en del ressurser vil en lokal ressursforvaltning være en stor fordel. De som tar ut naturressursene vil da leve så tett på de økologiske kretsløpene at de av egen nytte og kunnskap bedre kan unngå overbeskatning.

Fiskeriressursene er et eksempel på dette. Det faktum at en under sosialismen vil kunne oppheve den private eiendomsretten til patenter, formler, forskningsresultater, framgangsmåter og tegninger, gjør det mulig med en mer desentralisert produksjon enn i dag. Dette vil videre kunne redusere transportbehovene. Fri forskning vil også kunne føre til mer miljøvennlige energiformer og produksjonsmåter, uten at dette vil garantere at alle sider av den rike verdens levestandard kan opprettholdes. Også under sosialismen vil det bli nødvendig med prioriteringer og veivalg.

ET MENNESKELIG ARBEIDSLIV

For å skape et velferdssamfunn for alle og produsere det som trengs, må vi bruke og organisere de menneskelige ressursene på en bedre måte enn i dag. "Arbeid for alle!" skal settes ut i livet. Arbeiderne skal ha rett til å fjerne helsefartlig arbeid, og til å bestemme et arbeidstempo som er forsvarlig for helsa. Det samfunnsmessig nødvendige arbeid må få mye høyere status og organiseres helt annerledes enn i dag. Å få barn, bli sliten eller ha dårlig rygg er ting som diskvalifiserer deg i arbeidslivet. Folk blir presset mer og mer, og stadig flere blir uføretrygdet. En del av arbeidsstyrken jobber alt for mye, mens andre er helt utestengt. Samfunnet velger å betale folk for ikke å jobbe fremfor å lage et mer humant arbeidsliv.

I et sosialistisk samfunn vil de aller fleste kunne delta i arbeidslivet. Arbeidstida vil etter hvert kunne gjøres kortere. Allerede i dagens samfunn er det et sentralt krav å innføre 6-timers-dagen. Under sosialismen vil det ikke være behov for merarbeid for å skape profitt, og det åpnes dermed for ytterligere reduksjoner - uten at vi kan fastslå her og nå i hvilket tempo dette skal skje. RV ønsker at store deler av den private omsorgen som i dag foregår innenfor familien skal sosialiseres. Dette fører naturligvis til at aktiviteter som i dag er "fritid", f.eks. barnepass, i framtida vil bli "arbeid". Etter hvert som sosialismen utvikles videre, vil imidlertid arbeidets varekarakter - og dermed skillet mellom arbeid og fritid - forsvinne. Rovdriften på arbeidsfolk vil opphøre under sosialismen, og dermed vil mange store arbeidsmiljøproblemer forsvinne.

KVINNEFRIGJØRING

Sosialismen må sikre rom for et mangfold av samlivsformer, blant annet gjennom mye mer vekt på kollektive løsninger. Gjennom et velutviklet offentlig velferdssystem for alle sikres også den økonomiske frihet for hvert enkelt individ. Kjemefamilien som kulturelt og økonomisk ideal må utvikles, og foreldrenes eiendomsrett til barna avskaffes. De tradisjonelle kjønnsrollene må brytes ned slik at det blir naturlig for alle i fellesskap å ta sin del av ansvaret for oppdragelse og husarbeid. Det vil imidlertid kunne ta lang tid før kvinnefrigjøringen er fullstendig. Det er derfor viktig med et lovverk som beskytter dem som faktisk er undertrykt istedenfor å innrettes mot en likhet som ikke eksisterer reelt. Ingen skal diskrimineres på grunn av sin seksuelle legning. Og lønninger må være slik at alle får en fullstendig økonomisk uavhengighet

KULTUREN MÅ VÆRE FRI

Under sosialismen vil kulturlivet bli forankret i folks liv og ideres egenaktivitet på en helt annen måte enn i dag hvor passivt konsum av kommersielle underholdningsprodukter dominerer. Å frigjøre det enorme potensialet av folkelig skaperkraft som holdes nede under kapitalismen, vil være en av de viktigste forutsetningene for at sosialismen skal oppleves som en overlegen samfunnsform, som gir livet muligheter og mening.

Med unntak for innskrenkinger i forhold til organisert menneskeforakt, som nazisme og porno, må sosialismen være et frihetlig samfunn der alle eier sin egen fritid. Hvilken musikk folk vil høre på, hva de skriver og hvordan de snakker og kler seg må være helt opp til enhver. Kulturarbeid likestilles med

annet arbeid, og samfunnet skylder dermed å forsørge profesjonelle kunstnere. Sensur av kunstuttrykk og kunstnere har historisk sett vært et sikkert sykdomstegn for sosialistiske land. Retten til fri kunstutfoldelse er derfor grunnleggende og samfunnsnødvendig, ikke minst for å opprettholde det korrektivet som ubehagelige, systemkritiske røster utgjør.

Sosialismen vil fjerne den private eiendomsretten, og ny teknologi gjør det mulig å spre tekst, bilder og musikk fritt. Dette betyr en voldsom utvidelse av ytringsfriheten.

ET DEMOKRATISK SAMFUNN

Under sosialismen vil det oppstå nye motsetninger, og den nødvendige undertrykkningen av den gamle herskerklassen vil føre til motstand. Det er derfor viktig å skape verktøy som gjør det mulig å løse motsetninger og å bekjempe undertrykking under sosialismen. Den politiske kampen vil fortsette, men forutsetningen vil være grunnleggende forandret når det ikke lenger er privat eiendomsrett til kapital. Ytringsfriheten, stemmeretten og organisasjonsfriheten gir mer mening når folk har reell mulighet for innflytelse. Samtidig må folk fortsette å lage interesseorganisasjoner og demonstrasjoner for å påvirke utviklingen.

Gjennom å styre samfunnet etter arbeiderklassens og kollektivets interesser og gjennom å utnytte de menneskelige ressursene til fulle, vil stadig nye varer og tjenester komme flere til gode. Menneskerettserklæringen til FN kan bli en realitet, det vil si at alle får rett til hus, mat, klær og trygghet. I forskjellige deler av verden vil det være forskjellige oppgaver som kommer først for en sosialistisk bevegelse ut fra de materielle og politiske forholdene. I bunn for alt ligger de politiske og de sosiale menneskerettene. Gjennom styring med økonomien kan det være mulig å se disse realisert for alle i verden i løpet av en generasjon. I dag står kapitalismen i veien.

3. KAPITALISMEN

Det er ikke flertallets ønsker eller den teknologiske utviklingen som først og fremst hindrer oss i å realisere et samfunn innrettet etter å dekke folks behov. Kapitalismen som økonomisk system har ikke som mål for produksjonen å fylle folk sine behov. Behovsdekking blir i beste fall en virkning av målet; produksjon for profitt. Alle som prøver å gjennomføre reformer eller forbedre hverdagen til folk flest, stanger mot den private eiendomsretten og det frie markedets begrensning av demokrati og frihet.

3.1. DEN GLOBALE KAPITALISMEN ER IMPERIALISME

I det kapitalistiske samfunnet er det profitten som styrer produksjonen. Teknologi, arbeidskraft og naturressurser brukes til å utvikle de varene som det er mulig å tjene mest penger på. Om folk sulter, men ikke har penger, er det ikke lønnsomt å gi dem mat, og maten blir i stedet ødelagt. Kapitalismen gjør det umulig å styre produksjonen av varer over på livsnødvendigheter og annen behovsdekking, selv

om flertallet ønsker nettopp det. Produksjonsmidlene er i privat eie, det er et lite antall mennesker og familier som kontrollerer størsteparten av verdens produksjonsapparat og som tar ut overskuddene fra produksjonen. Dette lille mindretallet har under kapitalismen rett til å eie produktene av det store flertallets arbeid, og til å forvalte utnyttningen av verdens natur- og teknologiresurser. Motsetningen mellom den profittstyrte produksjonen og folks begrensede kjøpekraft har helt siden markedsøkonomien ble det dominerende økonomiske systemet ført til dramatiske økonomiske kriser. I krisene øker arbeidsløsheten til det mangedobbelte og sosiale problemer og fattigdom blir dagens orden. Krisene er en nødvendig betingelse for at kapitalismen som system skal overleve. Under krisene raseres en stor del av produksjonsmidlene og enorme samfunnsmessige verdier ødelegges.

Siden 1800-tallet har kapitalismen vært et internasjonalt system, som i større og større grad har basert seg på global arbeidsdeling, internasjonal produksjon og rivalisering mellom stormaktsblokker. Konkurransen mellom to eller flere kapitalistiske land gjør at det med mellomrom bryter ut ødeleggende

kriger. Etter 1945 har tendensen vært at de dominerende statene har unngått krig direkte med hverandre, men i stedet latt krig bli utkjempet i tredjeland over markeder og innflytelse. Likevel trenger det ikke å fortsette slik, det kan igjen bryte ut krig direkte mellom stormaktene.

Senteret for den kapitalistiske utviklingen var opprinnelig Europa, senere fulgt av USA og Japan. Disse tre områdene utgjør i dag hver sine økonomiske maktsentra som til dels samarbeider om å utbytte arbeiderklassen i egne land og plyndre resten av verden ved å overta kontroll med råvarer og samtidig sikre seg markedsadgang. Sett fra de fattige landene i Afrika, Latin-Amerika og Asia ser de tre ganske like ut. De er sentra for de store multinasjonale selskapene som driver rovdrift på så vel mennesker som natur i sør. De er sentra for den militære makten som har ført krig, drept og undertrykt i kjølvannet av at europeeren "oppdaget" resten av verden. En militærmakt som fortsatt står som et ris bak speilet når de multinasjonale selskapene vil ha viljen sin. Denne internasjonale kapitalismen som har eksistert i godt over et århun-

dre kalles imperialismen.

Imperialismen er langt fra noe tilbaketrukket. Et karaktertrekk i nyere tid er et økende press på avkastning av kapital. Dette har lagt grunnlag for en gigantisk privatiseringsbølge globalt. Dette skjer i helse-, utdanning-, post-, jernbane-, energi- og ikke minst telesektoren. Den offentlige velferden er utsatt for voldsomme angrep. Alt dette fører til økte klasseskiller med økende fattigdom både i det rike nord og det fattige sør. Samtidig skjer det en gigantisk fusjonsbølge i de store multinasjonale selskaper. På samme tid skjer det oppsplitting, konkurranseutsetting og en voldsom fleksibilisering av arbeidslivet for å øke profitten. Derfor er fagforeningsknusing et økende problem.

Et av de alvorligste problemene i verden i dag er de imperialistiske blokkenes utbytting og undertrykking av landa i 3.verden

3.2. STATEN ER KAPITALISTISK

Utviklingen av stater har skjedd i takt med at stadig flere mennesker har kunnet livnære seg gjennom å administrere et overskudd fra produksjonen, og med å tilrettelegge forholdene for både befolkning og næringsliv. Men staten er ingen nøytral regulator av nasjonale og internasjonale forhold. Tvert imot bruker staten sitt monopol på voldsbruk og skattlegging til å sikre den private eiendomsretten. Også i Norge er lovverket utformet med det frie markedet og den private eiendomsretten i bunn. Målsettingen med EU, den europeiske unionen, er å samle alle stater i Europa på en markedsliberal plattform for å gi de multinasjonale selskapene størst mulig frihet og makt.

Land som motsetter seg markedsliberalismen og nekter vesten adgang til markedene sine, blir møtt med internasjonale straffetiltak hvor de store statene i siste instans bruker militærmakt for å sikre sine interesser. På samme måte brukes lovlige og ulovlige midler innenrikspolitisk for å kontrollere opposisjonen mot kapitalismen. De styrende bryter gjerne med sine egne lover, hvis bare de mener det er nødvendig. Eksempler på dette i Norge er overvåkingen av venstresiden etter krigen. Internasjonalt nøler ikke de imperialistiske landene med å overse tallrike FN-resolusjoner i tilfeller som Israel, mens stater som handler mot vestens interesser blir utsatt for brutale økonomiske og militære sanksjoner. Eksempler på dette er USAs politikk i forhold til Vietnam, Cuba, Libya, Irak og Jugoslavia. Svært ofte har dette vært i nært samarbeid med land som Norge og andre NATO-land. Samtidig søker statlige selskaper selv etter profitable prosjekter over hele verden. Eksempler på dette er Statoils ambisiøse planer både på det afrikanske og asiatiske kontinentet. De statlige selskapene har vært maktbasis for DNA og den politiske eliten i Norge. I nært samarbeid med det private næringslivet arbeider de for å sikre "konkurransekraft" og internasjonale investeringer.

Samtidig som statene i dag er uløselig knyttet til det kapitalistiske systemet og til kapitaleierne, er de også i større eller mindre grad rammeverk for folk sin velferd og trygghet. Gjennom politisk og sosial kamp har demokratiske og sosiale retter til dels blitt sikret av lovverket særlig i Vest-Europa. De vel-

ferdsgodene vi har opparbeidet etter 2. verdenskrig har vært en del av klassekompromisset som har gitt herskerklassen et fredelig arbeidsliv med få streiker og konflikter. Flertallet av befolkningen i Norge i etterkrigstiden har opplevd denne typen "velferdsstat" og oppfattet den som i hovedsak god.

I dag svekkes dette positive synet på staten. Den sosialdemokratiske velferdsstaten bygges ned, og stadig mer overlates til markedet.

I Norge kan statens karakter av å være en overklassestat sees på to områder. For det første opptrer staten som en felleskapitalist som sikrer infrastruktur tilpasset næringslivets behov. Samtidig søker den selv profitt i oljevirksomhet verden rundt. Den har bygd opp sterke bånd til den private kapitalen i Norge, og politikere, næringslivsledere og byråkrater opptrer sammen for å sikre "konkurranseskraft" og internasjonale investeringer. For det andre er velferdsstaten ikke bare et resultat av kamp nedenfra, men også styrt ovenfra utfra kapitalistklassens behov. Det ser en blant annet i et stort utbygd kontrollapparat, som tjener til å gjøre folk små og maktesløse i møte med statens skjemaer og kontorer.

3.3. KAPITALISMEN ER ET KLASSESAMFUNN

Folk oppfatter sjelden seg selv som en del av en klasse, men Norge er likevel et klassesamfunn. I de kapitalistiske samfunn er det et fåtall personer som eier og styrer de store bedriftene og selskapene, disse utgjør det som tradisjonelt kalles borgerskapet eller eierklassen. På motsatt side står arbeiderklassen - arbeidere i industrien og tjenesteyting som selger sin arbeidskraft mot lønn.

Klassetilhørigheten din avgjøres av forholdet til produksjonsmidlene - dvs eiendom, teknologi, kunnskap og kapital. Dagens Norge er på denne måten et klassesamfunn, som er blitt formet gjennom klassekamp og av det skiftende styrkeforholdet mellom klassene over tid. Velferdsordninger som sykelønn etc. har oppstått fordi arbeiderklassen har krevd og slåss for dem.

Klassetilhørigheten handler samtidig om mer enn bare eiendomsretten til produksjonsmidlene. Det er også avgjørende om man er overordnet eller underordnet på arbeidsplassen og hva slags inntekt man har. Derfor tilhører direktører og toppsjiktet i staten borgerskapet. Arbeiderklassen utgjør til gjengjeld flertallet i befolkningen og består av dem i produksjon og tjenesteyting som ikke eier produksjonsmidler, og som er i underordnede stillinger. De siste tiårene har arbeiderklassen i Norge vokst, først og fremst som følge av at ca. ½ million kvinner er kommet ut i lønnsarbeid. En annen betydelig del består av arbeidsløse, folk som er på trygd m.fl. Innvandrere, særlig fra den 3. verden og fra nabolandene våre, utgjør også en voksende andel av arbeiderklassen i Norge. Lærere, lavere ingeniører og mange innen den voksende IKT-bransjen har lønns- og arbeidsforhold som gjør dem til en naturlig del av arbeiderklassen.

En stor gruppe av folk i Norge går ikke umiddelbart inn i kategorien arbeiderklasse eller borgerskap. Denne middelklassen, eller småborgerskapet, bestod før av selvstendig næringsdrivende i familiebedrifter, bønder og fiskere. I dag er det grupper av akademikere, ingeniører, konsulenter og "kommunikasjonsarbeidere" og diverse små og mellomstore selvstendig næringsdrivende som utgjør flertallet i

middelklassen. De nye gruppene i middelklassen har hatt en tendens til å identifisere seg med borgerskapet politisk og økonomisk. Det er slik fordi de på ulik vis har vært knyttet til å forvalte eller forsvare det bestående, og delvis tjener godt på dette i oppgangstider. Dette er til forskjell fra dagens bønder og fiskere, som stort sett blir fattigere og som dermed fortsatt er en viktig alliert for arbeiderklassen. De gruppene som til sammen utgjør den norske arbeiderklassen oppfatter seg i liten grad som en klasse. Arbeidslivet og arbeiderklassen er langt mer sammensatt enn før, og det er en viktig oppgave fremover å utvikle klassesamhörighet for å skape grunnlag for kollektiv handling og solidaritet. Internasjonalt kommer klasseskillene mye tydeligere frem. Flere og flere industrier flyttes dit hvor det er stort tilsig av arbeidskraft fra den fattige landsbygda, og der arbeiderklassen er uorganisert. Arbeidsforholdene er som regel harde: lønningene er svært lave, arbeidsdagene lange, ansettelsesforholdene usikre osv. I mange fattige land har det skjedd en dramatisk urbanisering av befolkningen, og allerede nå bor over halvparten av verdens befolkning enten i eller omkring byer. Dette kan få konsekvenser for styrken til de forskjellige kreftene som kan bidra til en forandring. Tidligere var det ofte de store folkemassene på landsbygden som var de avgjørende i kampen for et nytt samfunn. Fremover vil etterhvert fattige i og omkring storbyer også kunne bli en helt sentral kraft.

Internasjonal arbeidersolidaritet og allianser mellom progressive bevegelser i vest og folkene i den 3. verden er helt sentralt i en moderne kamp mot kapitalismen. Den materielle undertrykkningen og nøden er sterkest i den 3. verden, og opprøret her kan bli en helt avgjørende faktor også for å styrte kapitalismen i vest. Å stille norskeide multinasjonale selskaper til ansvar for den hensynsløshet som de viser overfor folk og natur i den 3. verden er en viktig del av klassekampen i Norge.

3.4. UNDERTRYKKINGEN ER IKKE BARE ØKONOMISK

I alle samfunn skapes og gjenskapes det ideologier eller forestillinger, som bidrar til å rettferdiggjøre og reproducere den rådende orden. I vestlige kapitalistiske samfunn eksisterer det ikke en bestemt altomfattende ideologi eller religion som alle lærer opp i. I stedet eksisterer det et sammensatt og mer uhandgripelig hegemoni, det vil si herskende tanker som bidrar til å legitimere samfunnsforholdene. Hegemoniet sikres ikke av militær eller politisk tvang. De undertrykte selv er med å på å opprettholde ideen om at undertrykkelsen er naturlig og at det ikke finnes undertrykking av betydning. Gjennom den autoriteten som ligger i tradisjon, posisjon og kultur, produseres det normer som binder oss opp til det eksisterende samfunnet og de maktforholdene som ligger der.

Et eksempel er hvordan den nyliberalistiske økonomiske logikken omfatter stadig flere samfunnsområder. Det settes ingen spørsmålsteget ved den bedriftsøkonomiske lønnsomhets-ideologien: sektorer som tidligere var unndratt markedet legges nå ut for privat profit. Det er ikke bare på arbeidsmarkedet kommersialiseringen er med på å gjøre alt om til varer, forbrukerkulturens budskap er at vi alle er konsumenter. Massemedia og reklameindustriens prosjekt er å skape behov og gjøre forbruk til en viktig identitetsskapende faktor: folk kan skape seg en identitet ved å passivt konsumere spesielle merkeva-

rer. Ifølge markedsliberalismens politiske program er hver person sin egen lykkes smed. Ønsker man et lykkelig liv kan man bruke penger på å bli vakrere, slankere, rikere osv. Dette er med på å ta fra folk troen på sine egne evner, evnene til å bidra til samfunnsutviklingen, evnene til å forandre samfunnet. Et annet eksempel er ideen om at samfunnet er uforanderlig. Kapitalismen presenteres som et naturlig sluttprodukt av historien, og nyttetenkning og profitmaksimering som det sentrale kjennetegnet ved mennesket. Det rådende hegemoniet bidrar til å holde flertallet av undertrykte vekk fra å kreve en endring av maktforholdene. Hegemoniet bidrar ikke bare til å tildekke de grunnleggende økonomiske og historiske forholdene, det bidrar også med en særegen undertrykking. Rollen som vareprodusent og kulturkonsument som markedet tildeler oss i dag, er i bunn og grunn et forenklet og ensrettende menneskesyn. De kreative sidene og mangfoldet i menneskelige uttrykk blir erstattet av et stereotypert ideal som blir et fengsel for folk sin identitet. På denne måten blir også mennesket selv gjort til en vare i et marked i tillegg til at deres arbeidskraft er en vare. Dette er en fremmedgjøring, en tingliggjøring, som står bak mange av de store psykiske og sosiale lidelsene som er utbredt i alle moderne kapitalistiske samfunn.

3.5. KAPITALISMEN UNDERTRYKKER KVINNER

Kapitalismen både gjensker og opprettholder de lange tradisjonene med kvinneundertrykking, som er knyttet til alle classesamfunn. Fellestrekket er diskrimineringen av kvinner på grunnlag av kjønn, det vil si spesielle former for undertrykking som kommer i tillegg til andre former for undertrykking. Former og grader av undertrykking og hva dette innebærer for ulike grupper av kvinner henger sammen med andre sosiale kategorier som bosted, klasse, etnisitet, alder og seksuell legning. Gjennom særegen kvinnekamp eller gjennom klassekamp sammen med mannlige arbeidere har det vist seg mulig for kvinner å oppnå visse delseire under kapitalismen. Disse er likevel konstant utsatt for trusler om tilbakeslag. Kvinneundertrykking er derfor på ingen måte nedkjempet, men tvert imot minst like viktig for kapitalismen i dag som i det forrige århundret.

I et moderne kapitalistisk samfunn som Norge blir det anslagsvis utført like mye eller mer arbeid i hjemmet som i det offisielle arbeidslivet. I praksis er det ofte kvinner som utfører dette arbeidet, i form av ulike omsorgsoppgaver. Det er ubetalt arbeid som forventes å bli gjort som følge av kjærlighet, men som samtidig er svært krevende. Hjemmeværende husmødre med ansvar for barn, eldre og mannlige familiemedlemmer sparer hvert år staten på store utgifter til barnehageplasser og eldreomsorg. Dermed er det en særegen form for utbytting, basert på andre relasjoner enn utbytting basert på lønnsarbeid.

Oppfatningen av kvinner som et mindreverdige kjønn er en viktig del av det rådende tankegodset, og dermed en del av mange menneskers selvbilde. Helt fra den tidlige barndommen og gjennom skoletiden blir jenter og gutter møtt av kjønnsrolle-fordommer og forventninger. Tendensen er at jenter og kvinner blir lært opp til å undertrykke sine personlige ønsker og behov, og at mannens eller familiens interesser har forrang. Kvinner med omsorgsansvar ser det f.eks. ofte som eneste mulighet å jobbe deltid, eller å godta arbeidstider som bryter med normalarbeidsdagen.

Kvinnernes inntog i arbeidslivet har både betydd et møte med nye former for undertrykking, men også med helt nye kampmidler. Kvinner utgjør i dag flertallet av arbeiderne. Etter flere tiår med likestillingslov diskrimineres kvinner likevel fortsatt på arbeidsmarkedet. Det er lønnsforskjeller mellom kvinner og menn i samme yrker, i tillegg til at tradisjonelt kvinnerike yrker lønnes dårligere. Kvinner i arbeid i Norge blir utbyttet hardere enn menn. Menn kontrollerer langt mer av ressursene enn det kvinner gjør, og har opparbeidet seg langt større grad av frihet enn det kvinner har. Denne systematiske ulikheten opprettholdes gjennom en bevisst eller ubevisst oppfatning av at kvinner er et mindreverdige kjønn.

Kvinner blir også undertrykt som kjønn gjennom at kvinners kropp og seksualitet blir gjort til en vare. Prostitusjon og pornografi er en viktig del opprettholdelsen av kvinners mindreverdige posisjon i samfunnet. I tillegg kommer mote- og reklameindustriens propaganda med uopnåelige kroppsidealer som er med på å ødelegge selvbildet til mange jenter, og som skaper et slankepress som ofte fører til spiseforstyrrelser og i ekstreme tilfeller til og med dødsfall.

Ved siden av det voksende psykiske presset er det fremdeles slik at en del menn utsetter kvinner for grov fysisk vold, inkludert kjønnslemlesting og seksuelle overgrep. På verdensplan er dette til og med den viktigste hindringen for kvinners utvikling. Det farligste stedet for kvinner å oppholde seg er i hjemmet.

3.6. GLOBALISERING

Ved inngangen til det 21. århundret er utviklingen preget av fenomenet som kalles globalisering. Den såkalte globaliseringen presenteres som en likeverdig internasjonalisering av alle samfunn. I realiteten er det en videreføring av det siste hundreårs imperialisme, som fremstår som en ensretting av kultur, økonomi og sosiale forhold i hele verden. En del av den såkalte globaliseringen er at de multinasjonale selskapene tar kontroll med ressurser som tidligere har vært lokal- og urbefolkningers felles eiendom.

Hensikten til selskapene er bl.a å kontrollere verdens matvareproduksjon, som i dag kan gi enorm profitt som en følge av selskapenes patentrettigheter. Utbyggingen av mennesker og natur skjer i et omfang som vi tidligere ikke har sett maken til, og stadig nye områder trekkes inn i vareproduksjonen.

Økonomien ensrettes og de multinasjonale selskapene sikrer seg markedsadgang over hele kloden. De produserer varene sine der arbeidskraft er billigst, og de bruker reklamen og kulturen til å gjøre folk over hele verden til konsumenter av de samme varene. En nyliberalistisk politikk dominerer den politiske og økonomiske utviklingen i verden. Stadig flere samfunnsområder åpnes for markedskreftenes "frie" spill, reguleringer og begrensninger av markedskreftene fjernes, mulighetene for folkevalgt og politisk styring og kontroll reduseres og fjernes, og nasjonalstatenes sjølråderett undergraves. Privatisering av statlig virksomhet og åpning av offentlig sektorer som skole, helse og annen tjenestevirksomhet for "fri" konkurranse og privat profittbasert virksomhet, står sentralt i den offensiven de multinasjonale selskapene og deres politiske støttespillere nå gjennomfører.

Begrepet globalisering brukes også om helt særegne nye fenomener. De siste årene har vært preget av eksplosive utviklingen innen data- og informasjonsteknologi. Digitaliseringen av produksjonen har gjort stadig mer arbeid uavhengig av geografisk lokalisering. I tillegg har sammenbruddet av den sovjetdominerte Østblokken betydd en åpning av enorme nye markeder for vesten. Selv om det er positivt å få en slik rask utvikling av produksjonsmidlene blant annet teknologit utviklingen, er internasjonaliseringen i den formen vi nå ser i hovedsak negativ. I prosessen hvor den 3. verden og Øst-Europas befolkning skal bli til konsumenter av varer produsert av de multinasjonale selskapene, blir lokal kultur ødelagt og sett ned på. Verden blir fattigere på menneskelige uttrykk for å sikre omsetningen av noen få dominerende merkevarer fra vesten. Og i konkurransen om å sikre seg arbeidsplasser og investeringer blir velferdsrettigheter opparbeidet over lang tid bygd ned, enten det gjelder lønns- og arbeidsforhold eller offentlige skole- og helsesystemer. Den såkalte globaliseringen skjer ikke på like nivå, men på kapitalistenes premisser og med Verdensbanken, Pengefondet, Verdens Handelsorganisasjon (WTO) og EU som redskaper.

Den formen for imperialistisk utvikling vi ser i dag, har dessuten lite med fritt marked å gjøre. En stadig større del av handelen blir styrt og direkte kontrollert gjennom de multinasjonale selskapene. Gjennom avanserte former for utbytting sikres selskapenes kontroll, slik at de kan suge merverdi ut av fattige land og sikre seg enorme verdier. Vestlige stater støtter dette og er villige til å gå til krig for å sikre at systemet opprettholdes. Den teknologiske utviklingen øker verdens produksjonskapasitet kraftig. Dette fører til kraftig skjerpning av kampen om markeder verden over. Gjennom kriser og kriger, som sammenbruddet i Sovjetunionen og Øst-Europa, og rasering av verdens produksjonskapasitet, dempes denne motsetningen. Konsekvensene av krisene veltes først og fremst over på folkene i økonomisk mindre utviklede områder på jorda. Samtidig bidrar denne utbyttingen av fattige land til å dempe motsetninger i vestlige land ved at deler av befolkningen tjener på at landene blir rentenistnasjoner.

I Norge har denne prosessen, sammen med overskuddene fra oljen, gjort at vi har fått våre egne multinasjonale selskaper. Samtidig som krefter i EU ønsker Norge som medlem for å få kontroll med norske naturressurser, har norske selskaper kjøpt seg ut i verden. Oljekapitalen blir brukt av staten og de private til å drive investering og utbytting i et imperialistisk

system. "Norske" selskaper sparker arbeidere i Polen, brenner skog i Amazonas og investerer olje i land som Nigeria og Aserbadsjan. Den nåværende globaliseringa eller internasjonaliseringprosessen gjør folk i Norge til offer for nedskjæringer og privatisering, samtidig som norske kapitalister kan drive rovdrift på natur og arbeid i hele verden. Samtidig opplever flere og flere i Norge at vi drar fordeler av dagens verdenssystem, dvs. lever av utbyttingen av arbeidere i andre land.

Historien viser at det i perifere regioner som utnyttes hardt finnes kimer til opposisjon og endringer som har vunnet gjennom. Arbeidet med å etablere og videreutvikle allianser med politiske bevegelser i slike områder er sentralt for å bygge opp globale motkrefter.

3.7. KAPITALISMEN - EN MILJØTRUSSEL

Utviklingen av en global varehandel har medført drastiske økninger i miljøødeleggelser verden rundt. Transporten av mennesker og produkter på kryss og tvers av jordkloden øker energibruken, og konsummentkulturen øker forbruket av "unødvendige" varer. Friere flyt av mikroorganismer og bakterier kan få uoverskuelige konsekvenser. De multinasjonale selskapene bruker den globale konkurransen til å produsere der hvor miljøkravene er lavest. Samtidig står vi over for klimaendringer som kan rive livsgrunnet bort for svært mange på jorden. Klimaendringer som henger direkte sammen med det enorme utvinnings- og forbrukstempoet som vi har hatt på ressurser det siste hundreåret.

Den globale kapitalismen er en del av årsakene til, og ikke løsningen på miljøproblemene. Så lenge profitt står over hensynet til bærekraft og ressursuttak, og så lenge den frie konkurransen står over politisk styring av økonomien, vil vi i beste fall klare å lappe på de problemene som hele tiden blir skapt.

Samtidig vil ikke fjerning av kapitalismen i seg selv løse miljøproblemene. Sovjet og Kina har stått for noen av verdens største miljøkatastrofer samtidig som de har kalt seg sosialistiske. Det trengs en grunnleggende forståelse for økologisk likevekt og naturens tålegrense for å løse miljøproblemene. Økologi, det vil si en reell bærekraftig utvikling, må stå over økonomi i samfunnsplanleggingen, det kan aldri være holdbart å overbeskatte en ressurs som fisk, tre eller olje fordi det på kort sikt lønner seg bedriftsøkonomisk. Dette kan bety at det må defineres et tak for hvor stor grad av materiell velstand det kan tillates at enkeltmennesket tar ut, og at en del må redusere sitt forbruk av varer.

Den teknologiske utviklingen går i dag ofte på bekostning av naturen. Genteknologi, industrielt landbruk og kjemikalier i hverdagen bidrar til å øke miljøforurensingen og legger grunnen for store katastrofale miljøendringer. Samtidig er det ikke teknologien i seg selv som er farlig, men den uvetlige bruken av den. Dagens teknologi kan gjøre det mulig å produsere energi og forbruksvarer på et høyt nivå for hele verden, uten store miljøskadelige konsekvenser. Det betinger at vi får en demokratisk styrt økonomi med høy grad av miljøinvestering.

I Norge i dag er søppelreduksjon, CO₂-utslipp, energiproduksjon, forvaltningen av fiskeriresursene, industriell matvareproduksjon og by- og bygdeplanlegging de største miljøutfordringene.

3.8. MAKT OG MOTMAKT I NORGE

Sammenliknet med andre europeiske stater har Norge en relativt kort historie som en selvstendig stat, og historisk har det vært et sammenfall mellom den sosiale og demokratiske bevegelsen og kampen mot den danske og svenske unionen. Dette har gjort at den nasjonale mobiliseringen i Norge i flere perioder har hatt en progressiv karakter. I kampen mot EU-medlemskap har det vært mulig å mobilisere folk i Norge for sjølråderett, folkestyre og mot kapitalmakt. Samtidig har den offisielle norske kulturen blitt brukt til å drive massiv undertrykking av den samiske minoriteten. Underkjenning av økonomiske retter, fomsorking og kulturtyveri har sammen med rasering av naturgrunnlaget undergravd den samiske befolkningens liv. Tradisjonelt er også taterne, romanifolket og kvenene blitt undertrykt, i dag opplever også mennesker med bakgrunn fra den 3. verden og mørk hudfarge norsk undertrykking og rasisme på kroppen. Koloniseringa av den norske delen av Sapmi/Sameland og den brutale, rasistiske undertrykkingen av det samiske folket har ikke bare fratatt dem råderetten over landområdene der. Fremdeles har denne undertrykkingspolitikken sine politiske talsmenn og fremdeles har den sin virkning, ikke bare i forhold til den direkte diskriminering og undertrykking, men også i form av identitetskonflikter innenfor den samiske befolkninga. Fremdeles er spørsmålet om samefolkets sjølbestemmelserett en kampsak. Den norske statens anerkjennelse av samene som urbefolkning har ikke avklart dette. Privatiseringen av statens grunn i nord og utviklingen av en mer aggressiv markedspolitikk har skjerpet denne kampen. Den samiske nasjonen har rett til å rå over egne ressurser, næringsliv, kultur og utdanning. Folket i Sápmi har som alle andre nasjoner rett til å danne sin egen nasjonalstat om de ønsker.

Norge er dessuten preget av et sterkt sosialdemokrati som vant hegemoni i arbeiderbevegelsen først på 1930-tallet, og så igjen etter krigen. Sosialdemokratiet vant oppslutning om en positiv visjon om et folkestyrt samfunn basert på omfattende velferdsreformer. Grunnlaget var en allianse mellom bonde- og arbeiderklassen, men innen rammer som kunne godtas av borgerskapet. Under sosialdemokratiet kjempet arbeiderklassen gjennom store velferdsreformer, noe som styrket folk sin lojalitet til systemet. Sammen med klassekompromisset ga dette et inntrykk av at Norge var et ganske homogent samfunn, fram til de nyrike på 1990-tallet begynte å vise fram sin rikdom offentlig. Etter krigen var det særlig gunstig å gi en del av verdiskapinga til arbeidsfolk dersom en garanterte arbeidsfred.

Etter krigen har Arbeiderpartiets ledelse knyttet en allianse med borgerskapet, og er i dag en del av herskerklassen. LO-toppen er, sammen med staten og NHO, en del av det "toppenes partnerskap" som maner til moderasjon for fagorganiserte. LO-toppen har siden krigen vært en del av borgerskapet gjennom sin korporative samarbeidsmodell med tilknytning til ulike organer og utvalg. LO-topper går inn og ut av statsrådsposter og styreverv. LO er en sentral eier av Sparebanken 1 og A-pressen som igjen eier store deler av TV2. Målet må være å gjenreise hele LO til en kamporganisasjon og fjerne LO-toppen fra borgerskapets grep.

Toppen i AP og noen andre partier er sammen med byråkratiet og ledelsen i departementer og statsbedrifter og LO viktige deler av det norske borgerskapet i dag. Denne ledelsen bygger nå ned de vel-

ferdsgodene som ble kjempet frem i etterkrigstiden. I stedet stiller de seg i spissen for en ny norsk olje-imperialisme, hvor stat og kapital går hånd i hånd på global jakt etter utbytte. AP har hatt en sentral rolle i å utvikle den norske formen for statskapitalisme en ser i dag. Den oljesmurte delen av næringslivet har erstattet rederne som den dominerende gruppen innen borgerskapet, med AP-folk som direktører og administratorer.

Akkurat som en rekke andre vesteuropeiske stater har også norskbaserte selskaper i dag store eierinteresser i bedrifter i andre land, og er mye mer direkte interessert i stabile investeringsvilkår. Parallelt med dette er den nye og ekspansive norske staten i ferd med å omdanne det norske militærapparatet fra en relativt passiv og nasjonalt orientert brikke i NATO, til en offensiv aggressor klar for innsats for å forsvare norske oljeinvesteringer verden rundt. Igjen er det AP som står i spissen for utviklingen.

AP har i hele etterkrigstida vært det viktigste partiet for å sikre borgerskapets grunnleggende klasseinteresser; fortsatt utbytting av arbeidsfolk, tett allianse med storkapitalen i USA og Vest Europa og temning av radikale krefter i norsk arbeiderklasse.

4. KREFTENE FOR FORANDRING

Det sosialistiske prosjektet må ta utgangspunkt i den virkeligheten som finnes i dag. Derfor må teorien konfronteres med virkeligheten, for å analysere hva slags krefter som kan bære fram den omveltningen som er nødvendig.

4.1. VÅRT TEORETISKE GRUNNLAG

Hos Karl Marx var det en grunntanke at arbeiderklassens frigjøring måtte være arbeiderklassens eget verk. Gjennom å frigjøre seg selv kunne arbeiderklassen dra med seg hele resten av samfunnet, og dermed innføre sosialismen gjennom en revolusjon. Dette var basert på grunntanken at samfunnet mer og mer ville dele seg i to hovedklasser, borgerskapet og arbeiderklassen.

Arbeiderne hadde en kollektiv interesse knyttet til utviklingen av et velorganisert storsamfunn, noe som var helt avgjørende for den moderne og mer komplekse produksjonen. Følgelig var det bare arbeiderklassen som kunne være bærer av en sosialistisk samfunnsvisjon, i kraft av sin materielle situasjon. Den sosialistiske bevisstheten var knyttet til arbeidernes stilling i produksjonen, og til kampen mot borgerskapet om hva profitten skulle brukes til. Andre klasser var dømt til å bli overkjørt, og til å vakle mellom hovedklassene. Deres håp var knyttet til å følge den klassen som var på offensiven og som så ut til å kunne innfri deres krav.

Den marxistiske analysen er i hovedsak blitt bekreftet. Arbeiderklassen er blitt den dominerende klassen på internasjonalt plan, mens andre klasser er blitt mer marginale. Slik sett er grunnlaget for sosialismen blitt mye større enn tidligere. Men i takt med at arbeiderklassen har vokst, er den også blitt mye

mer sammensatt og rommer flere ulike erfaringer. Samtidig står marxismen og arbeiderklassens bevissthet som klasse i dag svakt i Vest-Europa. For å reise en kraft som kan drive samfunnet mot sosialisme, må marxismen både anvendes og utvikles ut fra forholdene i dagens samfunn, og gamle læresetninger må utsettes for kritisk søkelys.

4.2. PRODUKSJONSFORHOLD OG ARBEIDSFORHOLD HAR ENDRET SEG

Arbeiderklassen i Norge har de siste tiårene endret både utseende, sammensetning og kjønn og er blitt stilt over for en mye mer internasjonal hverdag. Stadig mer fri flyt av varer, kapital, tjenester og arbeidskraft har bidratt til en mye mer ustabil situasjon i næringslivet og særlig for arbeiderklassen. Ny teknologi har endret produksjonsprosessene og nye sektorer vokser frem på bekostning av de gamle. Industrien legges ned eller flytter ut av landet, mens service, handel, informasjonsteknologi og kommunikasjon sysselsetter stadig flere. Mange av de store arbeidsplassene som dannet grunnlag for de første arbeiderkollektivene og en handlekraftig arbeiderorganisering er nå enten omstrukturert, blitt borte eller redusert kraftig i antall. Tradisjonelt norskeide bedrifter er blitt kjøpt opp av utenlandske eiere, mens norsk kapital investerer i andre land.

Oppsplitting og konsentrasjon går hånd i hånd, gjennom at større bedrifter blir stykket opp i mindre enheter og selskaper, på samme tid som eiermakta samles hos noen få større aktører som er i stand til å operere på internasjonalt plan. Offentlig eide selskaper blir privatisert og dermed løsrevet fra alle tidligere forpliktelser i forhold til nasjonaløkonomien eller lokalsamfunnet til fordel for drift basert alene på profittmaksimering. Arbeiderklassen splittes opp og motsetningene bygges gjennom utskilling og utstrakt kontraktørvirksomhet. Næringslivet forsøker å knytte arbeidernes lojalitet opp mot selskapet fremfor klassen. Småbedrifter blir enten utkonkurrert eller kjøpt opp av de store.

Disse omfattende endringene har ført til en rekke nye utfordringer. De nye gruppene som i dag preger arbeiderklassen har på flere måter en annen og langt løsere tilknytning til arbeidsmarkedet og arbeidsplassen enn det den tradisjonelle industriarbeiderklassen har hatt. Fremveksten av disse gruppene skjer på områder og sektorer der bruk av vikariater og deltidskontrakter langt på vei er den dominerende ansettelsesformen. Dette vanskeliggjør arbeidet med å organisere folk for å forsvare arbeidstakernes interesser mot kapitaleierne. I tillegg er det mye vanskeligere å forholde seg til eiere som operer på internasjonalt plan, ettersom arbeidsstokken er spredt over flere land.

Likevel eksisterer fremdeles mange av de velfungerende og etablerte arbeiderkollektivene, og nye kollektiver kan vokse frem der de gamle er gått i oppløsning. Den tette sammenvevinga innen verdensøkonomien gjør dessuten at aksjoner i et enkelt land kan ha mye større følgevirkninger enn tidligere. Det er skapt helt nye muligheter for allianser på tvers over grensene.

4.3. ARBEIDERKLASSEN HAR ENDRET SEG

For at arbeiderklassen skal være en kraft som kan forandre verden, holder det ikke at et marxistisk parti tegner opp den objektive eksistensen av en klasse på tegnebrettet. Arbeiderklassen må oppfatte seg selv som en klasse, en klasse for seg, for å forandre. Dette er vanskelig i en situasjon med løs tilknytning til arbeidsplassen for de nye gruppene i arbeiderklassen. Vi er i dag i en situasjon hvor klassebegrepene assosieres med en primitiv industrikapitalisme som Vest-Europa på mange måter har forlatt. Industriarbeiderklassen har like stor økonomisk betydning som før, men har mistet mye av sin sosiale betydning.

Det er i denne situasjonen at det subjektive elementet må utvikles. Det vil si klassen som oppfatter seg som en klasse, og som har evne og vilje til kollektiv handling. Det er bare gjennom felles praksis og gjennom politisk og ideologisk kamp at de forskjellige delene av arbeiderklassen vil oppfatte seg som en helhet, som en klasse for seg.

Med individualisering og små arbeidsplasser er det en opplagt fare for at arbeidernes identifisering med egen bedrift blir større enn fellesskapsfølelsen med andre arbeidere. Profesjonsinteresser kan bli sterkere enn klasseinteresser. Det må utvikles allianser mellom fagbevegelsen og andre progressive miljøer med utgangspunkt i en felles kamp for forsvar av og videreutvikling av opparbeidede rettigheter og velferdsgoder. Solidaritet mellom forskjellige grupper i arbeiderklassen må bygge på mangfoldet og en aksept av at ulike miljøer har ulike erfaringer og derfor kan komme til å velge ulik strategi i en likevel felles kamp.

I Norge er det fagbevegelsen som er arbeiderklassens viktigste og mest samlende masseorganisasjon. Fagbevegelsen bør gjøre seg fri og uavhengig gjennom å løsrive seg fra partidominans og fra lover og avtaler som binder den på "hender og føtter". Det er viktig å støtte de klubbene og fagforeningene som står på ei kamplinje. Sjøkket av faglige tillitsvalgte på grunn- og mellomnivå i fagbevegelsen spiller en viktig rolle. Det er i dette sjøkket mange radikale arbeiderledere med tillit hos arbeidskameratene. Men det er sterke mekanismer som virker til å knytte dem til klassesamarbeid og systemlojalitet. Svaret på dette må være aktive og demokratiske klubber og fagforeninger med kontroll nedenfra.

I den globale økonomien vi har i dag må en sosialistisk bevegelse ha som et av hovedgrunnlagene en solidaritet og allianse med fattige og undertrykte i alle land. Dette er viktig i seg selv, men vil få ekstra betydning om det igjen kommer endringer som starter i den tredje verden og ikke sentrale vestlige land

4.4. TRO PÅ EGNE KREFTER

Det avgjørende vilkåret for at folk skal bryte med kapitalismen og starte byggingen av et nytt samfunn, er at folk har tro på egne krefter og muligheten til selv å styre samfunnet. En slik bevissthet blir først og

fremskutt utviklet gjennom praktiske og kollektive erfaringer. Gjennom å vinne små eller store seire er det mulig å vinne mer selvtilitt, akkurat som det motsatte er tilfellet. Det er slike kamper som gjør at folk kan bli mer bevisst om maktforholdene og de drivkreftene som styrer samfunnet, og se behov for alternativer.

Men det er ikke gitt at det er sosialismen som vil vinne frem som alternativ. Misnøyen med det bestående har alltid kledd seg mange ulike former, både politiske og religiøse. Derfor er det viktig å arbeide bevisst for å spre sosialistiske ideer og å gjenreise visjonen om sosialisme. Uten en sosialistisk, kollektiv visjon om et bedre samfunn, kan dagens individualiseringsideologi føre til en utvikling i retning av autoritære reaksjonære strømninger som vi allerede ser også i Norge. Fremskrittspartiets styrke i Norge er en konsekvens av denne utviklingen, og det er viktig å bidra til å snu den.

4.5. EN FLERSTEMMIG REVOLUSJON

Tradisjonelt er det kvinner som tar seg av oppgavene i hjemmet, i form av omsorgsoppgaver og reproduksjon. Dette er samfunnsmessige oppgaver som er blitt kvinners gratisarbeide som derved bidrar sterkt til å opprettholde høy profitt for kapitalen. Derfor er det også kvinner som må være den viktigste drivkraften for å få opphevet dette utbyttingsforholdet.

I tillegg til utbytting av menneskelig arbeidskraft er kapitalismen også basert på andre former for undertrykking. Rasisme og fremmedfrykt, utseende- og livsstilstyranner samt undertrykking av seksuelle mindretall bidrar alle på sin måte til å splitte folk, og dermed til å opprettholde kapitalismen. Rovdriften på naturen og den enorme forskjellen på det rike "nord" og det fattige "sør" er en del av kapitalismen, men er større problemstillinger enn bare eksistensen av lønnsarbeid.

Den kulturelle ensrettingen som følger i kjølvannet av imperialismen fører konstant til motreaksjoner hos de menneskene som føler de mister sin identitet og sin egenart. Kampen mot nasjonal og kulturell undertrykking er en viktig drivkraft mot imperialismen, særlig når den blir koplet sammen med kampen for politisk styring på andre områder. RV forsvarer alle nasjoners sjølråderett under både imperialismen og sosialismen. Det betyr ikke at RV vil anbefale enhver nasjonal bevegelse å danne sin egen stat. RV støtter stater som forsvarer seg mot å bli underlagt mektigere stater, nasjonenes rett til å danne stater og nasjonenes rett til likeverd.

Gjennom alle de ulike undertrykkings- og utbyttingsforholdene skaper kapitalismen folk som har interesse av å styrte systemet. Det er mange forskjellige krefter som blir delene i en revolusjonær bevegelse. Men ensidig fokusering på slike motkrefter kan aldri bli en erstatning for å ta opp den sentrale motsigelsen i kapitalismen, mellom arbeid og kapital. Utfordringen for den revolusjonære bevegelsen er derfor å unngå at disse kreftene blir satt opp mot hverandre, og samtidig kjempe for mest mulig samling rundt mest mulig vidtgående mål - mot kapitalismen og for sosialismen.

4.6. KAMPEN OM HEGEMONIET

De herskende tankene, det ideologiske hegemoniet under kapitalismen er en viktig faktor som forhindrer folk fra å se sine felles interesser. Fra vi er små blir vi innpodet en tenkning og en ideverden som bidrar til at vi aksepterer våre tildelte roller i samfunnet, enten det er som "kvinne", "far", "arbeider", "elev" eller "forbruker". Utdanningssystemet og massemedia er de viktigste redskapene som sikrer at vi ser kapitalismen som naturlig og makthavernes ideologi som riktig. I tillegg kommer et utall av organisasjoner, sammenslutninger og aviser/blad som er gjennomsyret av de samme ideene.

Et begrep for alt dette er "det sivile samfunnet", som er et viktig kjennetegn ved de fleste utviklede kapitalistiske samfunn. Det har gjort statene mer stabile, og bedre i stand til å overleve en kritesituasjon.

Tidligere kunne det synes tilstrekkelig for revolusjonære å forberede seg på et frontalangrep på staten. I dag er dette langt fra nok - om det noen gang har vært det. For revolusjonære i Norge betyr det en situasjon mer preget av en langvarig "stillingskrig", der arbeiderklassen og den sosialistiske bevegelsen tålmodig må bygge opp sin styrke posisjon for posisjon. Kampen om hegemoniet er blitt mye mer avgjørende, det vil si kampen for en annen verdensanskuelse enn den dominerende.

Det betyr ikke at en overgang til sosialismen er blitt mulig uten en økonomisk og politisk kamp som kulminerer i en revolusjon. Det betyr heller ikke at makthaverne ikke lenger vil forsvare seg med rå og direkte undertrykking når de mener det er nødvendig, eller at det er tilstrekkelig å vinne kampen om det sivile samfunnet. Men det betyr at det er blitt ennå mer avgjørende for sosialister å vinne aktiv oppslutning om sine analyser, det vil si at kampen om ideene har blitt relativt mer viktig. Og i en hver situasjon er det utslagsgivende elementet en politisk bevegelse som er bygget opp over lang tid og som er klar til å gå til handling når situasjonen er gunstig. Derfor er den viktigste oppgaven å systematisk og tålmodig konsentrere seg om å danne og utvikle denne styrken og å gjøre den stadig mer homogen, kompakt og selvbevisst.

4.7. REVOLUSJONÆR ORGANISERING

Måten folk utvikler bevissthet på må være avgjørende for hvordan de revolusjonære organiserer seg. Motsetninger innad i arbeiderklassen vil også forplante seg til de sosialistiske organisasjonene, som derfor må være i stand til å romme uenigheter. Disse må fortrinnsvis løses gjennom andre metoder enn splittelser, eksklusjoner eller forbud mot "avvikende" politiske linjer. Det krever et godt utbygd demokrati, der tverrkontakt og fraksjonering ikke bare er tillatt i bestemte situasjoner, men er en naturlig del av organisasjonenes indre liv.

Mens fagbevegelsen organiserer folk ut fra deres tilknytning til arbeidsmarkedet, er de politiske partiene organisert ut fra medlemmenes tilslutning til en bestemt politisk plattform. For revolusjonære sosialister er det derfor naturlig å organisere seg i et parti. Dermed kan partiet bli et samlingspunkt, der personer og grupper med ulikt erfaringsgrunnlag kan meisle ut en felles praksis og teori som kan lede fremover mot sosialismen. Revolusjonære sosialister skal ikke være atskilte fra eller hevet over folk flest, og må alltid holde ved like en sunn skepsis mot autoriteter - også i egne rekker. Like fullt er det viktig med ledelse, i den forstand at det krever en målbevisst innsats å dyrke frem en sterk kollektiv partikultur som "gjør folk store" og utløser skaperkraft.

Det revolusjonære partiet må arbeide for at personer kan utvikle tiltro til egne erfaringer og egen kunnskap og at medlemmene blir ledere i klassekampen. Det må prioritere at det særlig er arbeideres og kvinners erfaringer som preger partiet. Det betyr at metoder for å avsløre og nedkjempe hersketeknikker, og måter å ta vare på hverandre på, må være en helt sentral del av partilivet.

4.8. RØD VALGALLIANSE - ET PARTI FOR FORANDRING

RV er en organisasjon som har utviklet seg fra en valgallianse til et parti med en allsidig praksis. RV er et revolusjonært parti som anvender marxistisk teori og metode i analyse av dagens virkelighet. Samtidig forsøker vi å integrere sosialistisk feminisme og økologisk tenkning i strategien vår.

RV ser det som sin oppgave å støtte og slåss for interessene til arbeidsfolk, til kvinne-, miljø- og den antirasistiske bevegelsen og støtte kampen for frigjøring for undertrykte folk og nasjoner. Vi vil være der folk er og være med på å drive frem folkelige organisasjoner og aksjoner.

DAGSKAMP OG SOSIALISME

RV forsøker å knytte sammen dagskampen og kampen for det sosialistiske samfunnet. Kampene folk fører her og nå er avgjørende for livsbetingelsene. Gjennom disse kampene kan også folk bli bevisst maktforholdene og de drivkreftene som styrer samfunnet, og se behovet for alternativer. Foruten å delta i de mange store og små kampene, må RV bidra til teoretisk klargjøring og propagandere for det sosialistiske alternativet.

PARLAMENTERISK OG UTENOMPARLAMENTERISK KAMP

I kommunestyre, fylkesting og Stortinget støtter og arbeider RV for å fremme folkelige krav og aksjoner. RVs representanter i folkevalgte organer arbeider sammen med, utveksler kunnskap og informasjon med fagforeninger, velforeninger og andre folkelige organisasjoner. RV bruker plassen i de folkevalgte organene til å støtte opp om den utenomparlamentariske kampen. RVs representanter arbeider både for å forsøke å få til forbedringer eller å hindre forverringer, og for å avsløre at disse organene er redskap for borgerskapet. Vi vil også forsøke å bidra til avsløringer av korrupsjon, maktmisbruk og forvaltningsfeil.

RV setter lojaliteten til folk flest over de "spillereglene" som tjener de få. Samtidig går RV mot ytterligere svekkelse av de folkevalgte organenes representativitet og makt.

PARTIMODELL

Alle som støtter RVs prinsippprogram og følger vedtektene kan være medlem av partiet. RV vil være et samlende parti for revolusjonære i Norge. RV legger spesielt vekt på få mange arbeidere og kvinner med i partiet, og på å utvikle et demokratisk partiliv og en partikultur som gir selvfullt, utvikler initiativ, samarbeid og respekt for ulike meninger. RV ønsker at partimedlemmer skal delta aktivt i partiets arbeid ut ifra sine interesser, ønsker og muligheter, men det er mulig å støtte partiet gjennom å være passivt medlem. Det er mulig å organisere egne tendenser og grupper i partiet så lenge de ikke stiller konkurrerende lister til valg.

For RV må partiet ikke bli noe mål i seg selv. Det har bare eksistensberettigelse så lenge det gjør en nyttig jobb i klassekampen og i kampen for sosialisme. Foruten å rekruttere medlemmer arbeider RV for en politisk mobilisering og debatt i arbeiderbevegelsen og på venstresida, som kan samle flere på et sosialistisk og revolusjonært grunnlag.

MED FOLK MOT MAKTA

RØD VALGALLIANSE

Osterhausgate 27, 0183 Oslo | Tlf.: 22 98 90 50
Fax: 22 98 90 55 | E-post: rv@rv.no | www.rv.no